

A **F.i** Ítéletábra dr. Kertész Krisztina ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, dr. Vecsey Tamás Zoltán jogtanácsos által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a **B.** Törvényszék 2014. szeptember 22. napján meghozott 16.P.20.369/2014/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A **F.i** Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint első- és másodfokú perköltséget, valamint külön felhívásra az államnak 1.042.960 (Egymillió-negyvenkétezer-kilencszázhatvan) forint le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A **B.** Törvényszék 16.P.20.369/2014/16. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.532.000 forintot, valamint ennek a 2011. április 11. napjától a kifizetés napjáig számított a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 376.000 forint + áfa perköltséget. Rendelkezett továbbá, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítéletében megállapított tényállás szerint 2010. április 10. napján **H. város** II. osztályú nagypályás focimeccs volt, amelyen játszott a felperes, valamint **T.Sz.** és **B.A.** is. A mérkőzésnek körülbelül 18 órakor lett vége, ezt követően a foci pálya melletti sörözőben ünnepeltek. Ekkor **B.A.** és **T.Sz.** fogyasztottak alkoholt, a felperes azonban nem. Késő éjjel, 23 óra után **H. városban** egy szórakozóhelyen folytatták az ünneplést, a gépkocsit a felperes vezette. Megbeszélték, hogy átmennek mindannyian **V. városba T.J.** nevű barátjukért, akivel a **M.** kútnál találkoznak. Éjfél után a felperes az általa vezetett gépkocsival, **T.Sz.** és **B.A.** valóban elindult **V. B.A.** a vezető melletti ülésen ült, míg **T.Sz.** a hátsó ülésen utazott.

Amikor megérkeztek **V.** a **M.** kútra, tankoltak, majd a felperes és **B.A.** bement az üzletbe, ahol sört és szendvicset vásároltak. A tankolás és a vásárlás után a felperes **B.A.**l együtt visszaült a személygépkocsiba, félreálltak a parkolóban, és amíg vártak **T.J.**, addig szendvicset ettek. Ekkor már a felperes is fogyasztott alkoholt.

A **V.** Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendi Osztályának Őr- és Járőrszolgálati Alosztályán járőrszolgálatot teljesítő **K.A.**, **T.F.** és **K.N.** ekkor hajtottak be a **M.** töltőállomásra,

odamentek az álló gépjárműhöz, és igazoltatták a felperest. A rendőrök látták, hogy a felperes alkoholt fogyasztott, amit ő nem is tagadott.

Az intézkedés során először Drager típusú elektromos alkoholszondát használtak, amelyet a felperes nem tudott kifűjni, ezért utána Spiratest típusú alkoholszondát alkalmaztak, amely a kifűjás után elszíneződött, és zöld, pozitív értéket mutatott. Az intézkedő rendőrök a felperest a **v.i J. Kórházba** előállították vér- és vizelet mintavétel céljából.

A 2010. április 21. napján kelt dr. **T.J.** igazságügyi szakértő által adott orvosszakértői vélemény tanúsága szerint a felperes vérének etilalkohol koncentrációja a cselekmény időpontjában (2010. április 11-én 2 óra 40 perc) 0.91 g/l ezrelék lehetett, ami enyhe fokú alkoholos befolyásoltságnak felel meg.

Az intézkedő rendőrök a helyszínen a felperestől a vezetői engedélyét elvették és közölték vele, hogy az elkövetett szabálysértések és az ittas járművezetés miatt feljelentést tesznek ellene. A felperes előállítása 3 óra 30 perckor megszűnt, ekkor szabadon lett bocsátva.

A 2010. április 11. napján kelt, előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2010. április 11. napján 2 óra 40 perckor a felperessel szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerinti igazoltatás, a 31. § (1) bekezdés szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, valamint a 33. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vérvétel, mintavétel elvégzéséhez történő előállítás került alkalmazásra. A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű volt.

A **V. Rendőrkapitányság** szabálysértési feljelentése alapján **H. Város Jegyzője** határozatában a felperes vezetői engedélyét visszavonta, és elrendelte a vezetési jogosultság szünetelését a szabálysértési eljárás jogerős befejezéséig, de legfeljebb három hónapra.

Ezt követően a **V. Rendőrkapitányság** a 2010. május 3. napján érkezett levelében értesítette az Okmányirodát, hogy a felperes ellen a Btk. 188. § (1) bekezdés I. fordulataiba ütköző és az (1) bekezdés szerint minősülő ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének megalapozott gyanúja miatt 2010. április 11. napjával nyomozást rendeltek el, és kérték a felperes gépjárművezetői engedélyének visszavonását, hivatkozva a 35/2000 (IX.30.) BM rendelet 31. § (3) bekezdés b) pontjára. **H. Város Jegyzője** a 2010. július 21. napján kelt határozatában a felperessel szemben indított büntetőeljárás alapján elrendelte a vezetési jogosultság szünetelését a büntetőeljárás jogerős befejezéséig, egyúttal a ... számú vezetési jogosultságot igazoló okmányt visszavonta. A vezetési jogosultságot igazoló okmány visszavonásának kezdete 2010. április 11.

A felperes a rendőri intézkedések ellen nem élt panasszal, továbbá **H. Város Jegyzőjének** határozataival szemben sem nyújtott be fellebbezést.

A **V. Ügyészség** 2010. szeptember 14. napján kelt vádirata szerint a felperes 2010. április 11. napján 2 óra 40 perc körüli időben **V. lakott területén** a **D. tér 1. szám előtti útszakaszon** az általa vezetett ... forgalmi rendszámú személygépkocsival úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy előtte szeszes italt fogyasztott. Ennek következtében a cselekmény elkövetésének időpontjában a vérében mérhető etilalkohol-koncentráció 0.91 g/l ezrelék volt, amely nála enyhe fokú alkoholos befolyásoltságot eredményezett. A vádlott e cselekményével megszegte a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezéseket. Ezért az ügyészség a felperest egy rendbeli a Btk. 188. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségével vádolta.

A felperessel, mint vádlottal szemben a V. Járásbíróságon 6.B.352/2010. szám alatt folyt büntetőeljárás. A bíróság az ügyben több tárgyalást tartott, meghallgatta a felperest, mint vádlottat, valamint a három intézkedő rendőrt, továbbá **B.A., T.Sz., T.J., K.B.** és **F.A.** tanúkat. A nyomozás során, valamint a bírósági tárgyaláson meghallgatott három, intézkedést foganatosító rendőr tartalmilag azonos, gyakorlatilag szó szerint megegyező vallomást tett, amelyben a jelentésben írtakat erősítették meg. Ezzel szemben a többi meghallgatott tanú a felperes (vádlott) előadását támasztotta alá.

A V. Bíróság a 6.B.352/2010/37. számú, 2012. október 3. napján meghozott és aznap jogerőre emelkedett ítéletében a felperest, mint vádlottat a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján bűncselekmény elkövetésének hiányában a vád alól felmentette.

A V. Ügyészség 2012. október 3. napján tett indítványa a következőt tartalmazta: „Az ittas járművezetés vétsége miatt felperes neve ellen indult bűnügyben a tárgyaláson felvett bizonyítás eredményeképp kétséget kizáróan bizonyítást nyert, hogy a vádlott bűnösségét alátámasztó rendőr tanúk valótlanságot állítottak a tekintetben, hogy a vádlott egyedül volt a rendőri intézkedésnél. Ezt az állítást cáfolták a vádlott által nevezett, és hivatalból felkutatott kívülálló és szavahihető tanúk vallomása is. A rendőrök szavahihetősége megdőlt, így vallomásuk bizonyítékként nem vehető figyelembe. Ezért a tényállást a vádlott, a járműben vele együtt tartózkodó és a többi szemtanú vallomására kell alapozni, amely szerint a vádlott nem vezetett járművet közúton szeszes italtól befolyásolt állapotban. Ezért indítványozom a vádlott felmentését az általa emelt vád alól, a 2012. október 3. napján kihirdetett ítéletet tudomásul veszem.”

A felperes vezetői engedélye 2012. április hónapig volt bevonva, május hónapban kapta újra kézhez.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján kötelezze az alperest összesen 7.340.000 forint kártérítés megfizetésére. Állította, hogy az intézkedő rendőrök jogsértő magatartása miatt, jogalap nélkül indult vele szemben büntetőeljárás, amely számos sérelmet okozott részére. Hivatkozása szerint az eljáró rendőrök megsértették a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés a) pontját, valamint a (2) bekezdés b) pontját. Az alperes azzal okozott kárt, hogy a 2010. április 11. napján vele szemben foganatosított rendőri intézkedés jogellenes volt, a jelentés valótlanságot állított több vonatkozásban, így az eljáró rendőrök hamisan állították, hogy ittasan vezetett autót.

Vagyoni kártérítés megfizetésére vonatkozó igényét a következőkben jelölte meg: 1.350.000 forint a jogosítványa elvétele miatt elmaradt nettó munkabér, amelyet biztosítási ügyintézővel, és 2.106.000 forint elmaradt jövedelem, amelyet a T.A. Kft. részére végzett munkával ért volna el. A futballmérkőzésekre és az edzésekre történő utazáshoz sofírt vett igénybe, akinek alkalmanként 3.000 forintot, hetente 6.000 forintot fizetett, így a kárigénye 104 hétre vonatkozóan összesen 624.000 forint volt.

A nem vagyoni kárigényét 3.500.000 forintban terjesztette elő. Ebben a körben hivatkozott arra, hogy az alperes jogellenes magatartásával megsértette a személyhez fűződő jogait, nevezetesen korlátozta a személyes szabadságát, megsértette a testi épségét, az emberi méltóságát, a becsületét és a jó hírnevét, romlott a társadalmi megítélése és elnehezült a családi élete.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját és összegszerűségét.

Kifejtette, hogy semmilyen módon nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogait és hangsúlyozta, hogy az eljáró rendőrök büntetőjogi felelősségének megállapítása hiányában a kártérítési felelőssége sem állapítható meg.

Vitatta a vagyoni kártérítés összegszerűségét is arra tekintettel, hogy a felperes csak ténylegesen

megkötött munkaszerződés alapján lenne jogosult elmaradt munkabér igény érvényesítésére, azonban az általa hivatkozott jogviszonyok létre sem jöttek. Nem látta igazoltnak ezen túlmenően azt sem, hogy a felperes a futballmérkőzésekre és edzésekre az általa állított módon utazott, és azt is vitatta, hogy a mérkőzésekre kizárólag úgy tudott eljutni, hogy ahhoz fizetett sofőrt vett igénybe.

Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerint vizsgálta. Kifejtette, hogy a büntetőeljárás során tett jogcselekmények, amennyiben törvényesek, nem alapozhatják meg a személyhez fűződő jogok sérelmét, mivel az állam működése és a társadalom védelme érdekében az irányadó jogszabályok maguk határozzák meg az emberhez fűződő jogok korlátozásának törvényes lehetőségét. Jelen esetben azonban kétséget kizáróan bizonyítást nyert, hogy az alperes eljárása nem volt törvényes, hiszen az eljáró rendőrök valótlan tartalmú jelentést tettek, amelynek alapján végül büntetőeljárás indult a felperessel szemben.

A bizonyítékok mérlegelése során a büntetőeljárás iratai alapján aggálytalanul megállapíthatónak tartotta, hogy az intézkedő rendőrök a jelentésben valótlanul állították, hogy a felperes ittas állapotban vezetett személygépkocsit. Ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja szerint a felperes előállítása is jogellenes volt, hiszen vele szemben nem merült fel sem bűncselekmény, sem szabálysértés elkövetésének gyanúja. Mindezek után az eljáró rendőrök ittas járművezetés elkövetése miatt jogellenesen tettek feljelentést a felperes ellen és tanúként valótlanságot állítottak a tekintetben, hogy a vádlott egyedül volt a rendőri intézkedésnél. Hangsúlyozta, hogy mindez kiemelkedően és kirívóan jogsértő magatartásnak minősül az alperes részéről, hiszen alapvető társadalmi elvárás, hogy a rendőrök szavahihetőségéhez még csak kétség se férjen.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Be. 195. § szerinti panasz nem minősül ebben az esetben rendes jogorvoslatnak és a felperest az eljárás kezdeti szakaszában, amikor feljelentéssel éltek ellene, a becsatolt iratok alapján erről a lehetőségről senki nem tájékoztatta. Megállapította, hogy az eljárás kezdeti szakaszában a felperes nem is lett volna abban a helyzetben, hogy a három intézkedő rendőr szavahihetőségét megkérdőjelezze, gyakorlatilag jóval később, csak a büntetőeljárás bírósági szakában lehetett azt kétséget kizáróan megállapítani, hogy az intézkedő rendőrök valótlan tényeket állítottak a jelentésben.

Mindezek alapján kimondta az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a valótlan állításokat tartalmazó rendőri jelentésen alapuló eljárásra alapos ok nélkül, hamis bizonyítékok alapján került sor, ezért az alperes jogellenes magatartása a felperesi kárigényt megalapozza. Erre tekintettel azt vizsgálta, hogy az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben a felperesnek a feljelentést követően milyen hátránya, kára származott.

A Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként értékelte, hogy a büntetőeljárás megindítása és lefolytatása súlyos beavatkozás a személy életébe, társadalmi megítélését, a róla kialakított véleményt hátrányosan befolyásolta. Az eljárás ténye jelentős lelki terhet ró az érintettre, függetlenül attól, hogy az a környezete vagy a szélesebb nyilvánosság előtt mennyire válik ismertté. Szintén köztudomású tényként értékelte, hogy a jogosítvány bevonása a hétköznapiakban súlyos hátrányt jelent annak, aki korábban rendszeresen személygépkocsival közlekedett. Tekintettel arra, hogy az alperes jogellenes magatartása egy olyan, éveken át tartó folyamatot indított el a felperes életében, amely tartósan és jelentős mértékben kihatott a hétköznapijaira, anyagi és személyi körülményeire egyaránt, 3.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

A vagyoni kárigény körében a **H.** Labdarúgó Club írásos igazolása és **L.I.** tanú vallomása alapján

bizonyítottak találta, hogy a felperes, mint a **H. Labdarúgó Club** volt labdarúgója, és egyben vezetőedzője segítő személyt vett igénybe saját gépkocsijának vezetésére **L.I.** személyében, aki őt a perbeli időszakban rendszeresen szállította a mérkőzésekre. Bizonyítottak találta az összecszerúséget is azzal az eltéréssel, hogy 24 hónapon, azaz 96 héten (nem pedig a felperes által megjelölt 104 héten) át ez 576.000 forintot tesz ki.

B.L. tanúvallomása alapján megállapította, hogy a felperes a biztosítási ügynöki tevékenység elmaradása miatt összesen 1.350.000 forint jövedelemtől esett el és szintén igazoltnak látta **T.L.** tanúvallomása és a ... Kft. által csatolt nyilatkozat alapján, hogy a felperes a jogosítványának elvesztése miatt nem jutott hozzá a ... Kft.-nél végzendő munkához, ezzel 2.106.000 forint jövedelme maradt el. Így 4.032.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

A pervesztes alperest kötelezte a felperes perköltségének megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, valamint megállapította, hogy az Itv. 62. § (1) bekezdés g) pontja alapján feljegyzett kereseti illetéket az alperes teljes személyes illetékmentességére figyelemmel az állam viseli.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Elsődleges fellebbezési kérelme az elsőfokú ítéletet megváltoztatásával a kereset teljes elutasítására és felperes perköltségben marasztalására irányult.

Másodlagosan indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel.

Harmadlagosan kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kár megfizetésére kötelezésének 400.000 forintra leszállítását és felperes vagyoni kár iránti igényének elutasítását a felperes perköltségben marasztalásával.

Negyedlegesen kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kár megfizetésére kötelezésének 400.000 forintra leszállítását és a vagyoni kár megfizetésére kötelezésének leszállítását az Mtv. próbaidőre vonatkozó szabályozására figyelemmel a ... Kft.-vel létesítendő munkaviszonyra tekintettel 252.000 forintra, a biztosítási tevékenységgel kapcsolatban létesítendő munkaviszonyra tekintettel 150.000 forintra. Ezt meghaladóan az utazási költségek megtérítésére irányuló kereset elutasítását kérte a felperes perköltségben marasztalásával.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel teljes körűen, a felderített tényeket tévesen értelmezte és azokból téves következtetést vont le, továbbá indokolási kötelezettségének csak részben tett eleget.

Kifejtette, hogy annak a ténye, hogy felperest az ellene indított büntetőeljárásban végül jogerősen felmentették csupán annyit jelent, hogy a bűncselekményt nem követte el, azonban nem jelenti automatikusan az eljáró rendőrök bűnösségét (a Btk. 272. § (1) bekezdése szerint hamis tanúzásban), ezzel mintegy megelőlegezve a polgári jogi igény alapját is. A Be. 7. § szerint senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg a bűnösségét a bíróság jogerős határozatában nem állapította meg. Az elsőfokú bíróság a **V. Városi Ügyészség** hivatkozott, 2012. október 3-án kelt, B.961/2011/14-II. számú indítványát ilyen értelmezéssel nem vehette volna figyelembe, különös tekintettel arra, hogy a rendőrök ellen hamis tanúzás miatt nem indult büntetőeljárás, holott annak alapos gyanúja esetén az eljáró ügyésznek a Be. 171. § (2) bekezdése alapján egyenesen kötelessége lett volna feljelentést tenni. Ha a hamis tanúzásnak még az alapos gyanúja sem áll fenn (márpedig csak ez lehet a helyzet a vádemelés elmaradásával), a polgárjogi igényt elbíráló bíróság nem mellőzheti a tényállás gondos, teljes körű felderítését.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének

nem tett eleget és a tényállást sem derítette fel a szükséges mértékben. A bíróság ebben a körben a bizonyítási eljárást felperes meghallgatására, továbbá a büntetőeljárás irataira szorította. Az ítélet indokolása nem tárta fel, nem ismertette azokat a körülményeket, amelyek alapján a büntetőeljárás jogerős befejezése nélkül is, csupán az iratok alapján kétséget kizáróan megállapítható lett volna a jogellenes magatartás, holott ítélet csak bizonyított tényeken alapulhat. Az ítélet indokolása a felperesi álláspontot alátámasztó tanúvallomásokot hosszan és szó szerint idézte, ugyanakkor a rendőri jelentést és a rendőrök vallomásának tartalmát nem ismertette, nem idézte, azt egyetlen rövid utalással elintézte - kérdéses tehát, hogy egyáltalán vizsgálta, értékelte, mérlegelte-e.

Indokai szerint a kereset összecsúszása sem nyert bizonyítást. Írásba foglalt érvényes munkaszerződés hiányában nincs jogi alapja keresetkiesés érvényesítésének, a 24 hónapra vonatkozó elmaradt jövedelem mindkét munkaviszony tekintetében teljességgel megalapozatlan.

T.L. tanú nem emlékezett arra, hogy pontosan mikor állt volna munkába a felperes, nem volt biztos a havi munkanapok száma és előadta azt is, hogy 2012-ben megszűnt a Kft.-je. Továbbá a 24 hónapos munkaviszony fennállása a bíróság részéről pusztán feltételezés, hiszen a munkaviszony számos okból megszűnhet. Az utazási költségek felmerülését és szükségességét továbbra is vitatta.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy a felperes keresetében megjelölt sérelmek (testi épség, személyes szabadság, jóhírnév) egyáltalán megvalósultak-e, azokra tekintettel és mennyiben állapította meg a kártérítés összegét. Az ítélet nem fejt ki azt sem, hogy miben állt az a tartós folyamat, amely jelentős mértékben kihatott a felperes személyi körülményeire, hétköznapjaira. Az elsőfokú bíróság a tényállást sem derítette fel teljes körűen, így ítélete ebbe a körben is nagyobb részt megalapozatlan.

Nem volt helye annak, hogy a felperes anyagi körülményeiben is beállt változásokat az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés körében is, így kétszeresen figyelembe vegye. A nem vagyoni kártérítés összege teljességgel eltúlzott, nincs összhangban a bírói gyakorlattal.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy polgári jogi kárfelelősséget a bűnösség jogerős megállapításának hiányában is megalapozhat a nyilvánvalóan alaptalan rendőri nyilatkozat anélkül is, hogy az alaptalan nyilatkozatot tevő rendőröket hamis vád vagy hamis tanúzás miatt el is ítéljék. E körben a törvényszék a tényállást teljes körűen feltárta, és ítélete indokolási részéből is megállapítható, hogy nemcsak az ügyészi indítványt, hanem a büntetőügy összes iratát bevonta vizsgálatába, és ezekből okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy felperessel szemben még az alapos gyanú feltételei sem álltak fenn az eljárás megindításakor, az eljárás oka csak és kizárólag a rendőrök valótlan tartalmú vallomása volt.

Hangsúlyozta, hogy az írásba nem foglalt munkaszerződés nem csak egy ígéret volt, **T.L.** tanú határozottan állította, hogy az alperesi munkavégzésnek más akadálya, mint a vezetői engedély hiánya, nem volt. Vallomása alapján az általa megjelölt legalacsonyabb számban vette figyelembe a munkavégzéssel érintett napok számát a törvényszék, így nem bírt súllyal, hogy az időmúlásra figyelemmel azt pontosan meghatározni már nem tudta. A biztosítási tevékenység körében pedig **B.L.** tanú kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felek között írásos megállapodás is létrejött. Annak bizonyítása, hogy a munkaviszony bármely okból hamarabb szűnt volna meg, mint a törvényszék által figyelembe vett 24 hónap, a Pp. 164. §-a alapján az alperest terhelte volna, azonban erre nézve tőle semmilyen indítvány nem érkezett. Az Mt. 82. §-a által a kártérítés összecsúszását illetően rögzített korlátozás csak a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye megállapításakor alkalmazható, nem pedig minden elmaradt jövedelem jogcímű kárigény esetén.

A nem vagyoni kártérítés összege nem eltúlzott, annak körében a testi épség és a személyes szabadság megsértésének a ténye külön bizonyítás felvétele nélkül már a rendőri jelentés

tartalmából is megállapítható volt. Az összecszerűség megállapításakor az elsőfokú bíróság nem csak a felperes személyhez fűződő jogai sérelmének tényét vette figyelembe, hanem azt is, hogy az alperes munkatársai részéről kirívó súlyú jogsértés valósult meg, és az egy évekre kiható folyamatot indított meg, melynek során felperes vezetői engedélyének bevonását követően nem tudta biztosítani mindazon forrásokat, melyek családjának megélhetéséhez, lakásvásárlási hitelük törlesztéséhez voltak szükségesek, ezért élettársi kapcsolata is megromlott. A hiteltörlesztés kimutatását csatolva arra hivatkozott, hogy jogosítványa elvesztése vezetett a mellékjövedelme elmaradásához, amelyre tekintettel késedelembe esett a hitel visszafizetésével.

Hangsúlyozta, hogy a nem vagyoni kár körében kialakult bírói gyakorlat szerint a büntetőeljárás ténye az érintett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja, ezen túl a felperes bizonyította a kihallgatott tanúk vallomásaival, hogy tudomást szereztek a vele szemben folyó eljárásról, mely megítélését a kisvárosi környezetben negatívan befolyásolta.

Nem indokolt a másodlagos fellebbezési kérelem teljesítése, az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése, mert a jogvita elbírálásához nincs szükség további bizonyítás lefolytatására. Az ítéletábra ezért a fellebbezést érdemben bírálta el, és megállapította, hogy az elsődleges fellebbezési kérelem alapos. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges tényállást feltárta, érdemi döntésével azonban az ítéletábra nem értett egyet.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése a közhatalmi tevékenységgel okozott károk megtérítése iránti követelések érvényesíthetőségének a kármegelőzés körében a károsulttól elvárt további feltételét tartalmazza, azonban a kártérítési felelősség egyéb elemeire ennél a jogviszonynál is a Ptk. 339. § (1) bekezdését kell alkalmazni.

A közhatalommal rendelkező szervezetek tevékenységének eljárási garanciái nem azt jelentik, hogy az erre feljogosított szervezetek az eljárás valamennyi szakaszában az anyagi igazságnak és az adott eljárással garantált jogoknak megfelelő döntést hoznak. A döntés alapjául szolgáló tények és bizonyítékok mérlegelése, valamint az irányadó jogszabályok értelmezése minden esetben az erre hatáskörrel rendelkező jogalkalmazónak a jogi normára vetített tényekből levont következtetésein alapul. Ezeknek a döntéseknek az eljárás alá vont személynek vagyoni, vagy nem vagyoni hátrányt okozó következménye csakis abban az esetben válik polgári jogi kárkövetelést keletkeztető tényé, ha az arra vezető passzív mulasztás, illetve aktív cselekmény a közhatalmat gyakorló személynek felróható. A felróhatóság mércéjét pedig az anyagi jogszabályok érvényesülését biztosító eljárási jogok gyakorlásának jogszabály által előírt keretei határozzák meg.

A közhatalommal felruházott szervezetek az eljárási jogaikat alkotmányos felhatalmazás alapján gyakorolják, míg a döntés megalapozottságának ellenőrzésére az adott eljárásra irányadó jogszabály által kijelölt módon nyílik lehetőség. Ezt egyrészt a határozat elleni jogorvoslati jogosultság, másrészt az eljárás egész rendszeréből következő alkotmányos garanciák biztosítják.

A büntetőeljárás egyes szakaszaiban az eljárás alá vont személyekre vonatkozó döntések meghozatalának lehetőségét és tartalmát az határozza meg, hogy az ártatlanság védelmének alkotmányos elvét szem előtt tartva az eljárási szabályok a Btk.-ban foglalt bűncselekmények törvényi tényállási elemeinek milyen szintű alátámasztását követelik meg.

A rendőrség akkor jár el úgy, ahogyan az alkotmányos közhatalmi feladatának teljesítéséhez szükséges módon elvárható, ha a nyomozati funkciót az anyagi és eljárási szabályok értelmezésével a mérlegelés jogának kereteit betartva látja el. A bíróság ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdésének

alkalmazásával csupán ezeket a szempontokat értékelheti, ellenkező esetben a kárkötelem alapját képező polgári jogviszony áttörné a különböző jogágak belső jogviszonyának alkotmányos garanciáit, mert a polgári per végső soron az alapügyben meghozott döntések alaki és anyagi jogerejének gyengítését, szélsőséges esetben feloldását eredményezhetné, illetőleg a más jogág alá rendelt jogviszonyok elbírálására felhatalmazott jogalkalmazó szervek hatáskörébe tartozó eljárási cselekményeinek az arra hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező szervezet általi felülbírálatához vezethetne.

A polgári jogi személyiségvédelmi eszközök érvényesíthetőségének kizárólag objektív feltételei vannak, vagyis az független a jogsértő magatartásának felróhatóságától, vétkességétől, esetleges tévedésétől. A személyiségi jogsértés megállapításához elegendő annak bizonyítása, hogy az alperesi magatartás a jogosult védett személyiségi jogait hátrányosan érinti, megsérti. Az alperes azt igazolhatja, hogy a felek közötti jogviszony tartalmánál, a törvény rendelkezéseinél fogva jogosult volt a beavatkozásra.

A Pp. 121. § (1) bekezdése értelmében a felperes a határozott kereseti kérelmében köteles megjelölni, hogy állított kára az eljárt hatóság mely magatartásával (intézkedés, határozat vagy azok elmaradása) függ össze. A kárigény vizsgálatának, bizonyításának és értékelésének erre kell irányulnia. A kártérítés általános feltételei közül a jogellenes magatartás, a kár és a kettő közötti okozati összefüggés bizonyítása a felperes kötelezettsége. Ennek sikeres esetén az alperes kizárólag magatartása felróhatóságának hiányában mentesülhet a felelősség alól.

A kereset elbírálása szempontjából a felperessel szemben folytatott büntetőeljárás két szakaszra bontható:

- az első szakasz a töltőállomáson történt igazoltatástól a vér- és vizelet mintavétel céljából történt előállításig;
- a második szakasz pedig az előállítás végrehajtásáról szóló jelentéssel és a nyomozás megindításával kezdődik és a büntető bíróság felmentő ítéletéig tart.

Az eljárás első szakaszára vonatkozóan a felperes keresetében azt állította, hogy az alperes állományaiba tartozó rendőrök anélkül alkalmazták a vérvétel érdekében az előállítását, hogy teljesültek volna az 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti feltételek. Szándékos bűncselekmény elkövetése során nem érték tetten, és nem volt alaposan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, hiszen járművet nem vezetett, ittas járművezetés bűncselekményének elkövetésére nézve sem lehetett az alperes eljáró rendőreinek semmilyen gyanúja.

Ekként vele szemben a büntetőeljárás jogalap nélkül indult, hiszen az csak azzal szemben indítható meg, akivel szemben a terhére rótt cselekmény elkövetésének alapos gyanúja felmerül, ugyanakkor ezen eljárás alapját nyilvánvalóan a valótlan tartalmú rendőri jelentés képezte.

Állította, hogy megsértették emberi méltóságát, amikor vele ismerősei előtt lekezelő hangnemben léptek fel.

Az eljárás ezen szakaszában a felperesnek nem állt a rendelkezésére olyan rendes jogorvoslat, amellyel a kárt elháríthatta volna.

A perbeli időszakban hatályban volt Rtv. 17. § (1) bekezdése általánosságban biztosított jogot a rendőrség számára, hogy a feladatának ellátása során egyebek mellett a személyes szabadsághoz fűződő jogot korlátozza a törvényben foglaltak szerint. Az intézkedések és kényszerítő eszközök

alkalmazása során azonban az Rtv. 15.§-ának, 16. §-ának és 17. §-ának rendelkezéseit, a szükségesség és az arányosság követelményét minden esetben be kellett tartani.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges. A (3) bekezdés szerint az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. A (4) bekezdés alapján az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Az alapos gyanú fennállásának megállapításához sem szükséges bizonyosság, elegendő annak valószínűsége, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés történt. A nyomozóhatóság mérlegelési jogkörében eljárva dönt arról, hogy a valószínűsítéshez szükséges tények rendelkezésre állnak-e. Az előállítás a nyomozóhatóság mérlegelési tevékenységének eredménye.

A felperes tényállítása szerint az intézkedést megelőzően a személygépkocsit vezette, és nem vitatta, hogy a helyszíni szondáztatás során a vele szemben alkalmazott szonda elszíneződött, az alkoholfogyasztás tényét az intézkedő rendőröknek elismerte. Azt, hogy a helyszíni intézkedés megfelelt-e a hatóság eljárását szabályozó jogszabálynak, nem az arról utólagosan készített jelentés, hanem a valós tények alapján kell megállapítani.

A valós tények alapján - a felperes a töltőállomáson gépjárműben ült és nem vitásan fogyasztott alkoholt - nem volt az intézkedő rendőrök számára kétséget kizáróan megállapítható, hogy felperes ittas állapotban korábban a közúti közlekedésben nem vett részt. Így a nyomozóhatóság eljárása nem volt nyilvánvalóan és teljességgel alaptalan, ezért az alperes kárfelelőssége az alkalmazott kényszerintézkedés miatt nem állapítható meg.

A 32. § alapján a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

A felperes gyanúsítottai vallomása során 2010. május 17. napján elismerte, hogy az intézkedés során hangját felemelte és mondott olyan dolgokat, amiket utólag megbánt. Ennek oka az intézkedés alaptalansága és fáradtsága volt. Mindezekre figyelemmel azonban a felperesnek az a tényállítása, hogy az intézkedő rendőrök megsértették emberi méltóságát, amikor vele ismerősei előtt lekezelő hangnemben léptek fel, bizonyítatlan maradt.

Önmagában az a körülmény, hogy a gyanúsítást követően megállapításra kerül, hogy nem történt bűncselekmény, vagy szabálysértés, és sor kerül a nyomozás megszüntetésére, vagy a büntetőeljárás felmentéssel végződik, nem vezethet annak megállapítására, hogy az intézkedő rendőri szerv vétkes magatartást tanúsított. Ennek az elvi jellegű tételnek az a magyarázata, hogy a rendőrségi munkával együtt járó jogszabály-alkalmazási és értelmezési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek. Kivételt az egyértelműen súlyos, feltűnően kirívó tévedések, mulasztások, magatartások képeznek.

A felróhatóság megítélése szempontjából mindig az intézkedés megtételkori adatokat kell értékelni és nem lehet visszafelé, a felmentő ítéletből automatikusan a felróhatóságra következtetni. Így

önmagában az, hogy a büntetőügyben eljáró bíróság a felperest felmentette nem teszi a korábbi intézkedéseket önmagában utóbb jogellenessé.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett büntetőeljárási iratanyagra és a kihallgatott tanúk vallomására tekintettel helytállóan vont következtetést arra, hogy a rendőri jelentés valótlannul rögzítette az intézkedés során a rendőrök által közvetlenül észlelt tényként, hogy felperes ittasan vezetett és azt is, hogy egyedül utazott. Azonban iratellenesen került sor annak megállapítására az elsőfokú bíróság részéről, hogy kizárólag a három eljáró rendőr szó szerint egybehangzó ezen tényekre vonatkozó jelentésén, majd vallomásán alapult a felperessel szemben lefolytatott egész büntetőeljárás.

A felperes tényállítása szerint az intézkedés során elismerte a jelentésben szereplő azon tényeket, hogy a benzinkútra ő vezette a gépjárművet és az intézkedés előtt fogyasztott alkoholt. A nyomozás elrendelését követően elkészült orvosszakértői vélemény is igazolta a véralkohol vizsgálat alapján az alkoholos befolyásoltságát a vérvétel időpontjára vonatkoztatva.

A kifejtett indokok alapján a szolgáltatott bizonyítékok nem támasztják alá a felperesnek azt az állítását, hogy a kizárólag a jelentésben utólag valótlannul feltüntetett tények alapján került sor a gyanúsításra és hogy azok nélkül kétséget kizáróan megállapítható lett volna, hogy felperes korábban nem vett részt a közúti közlekedésben ittas állapotban. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a gyanúsításnak nem kell teljes bizonyosságon alapulnia, elég ahhoz az alapos gyanú, a terhelt bűnösségét ugyanis csak a bíróság állapíthatja meg. Az egyértelmű bírói gyakorlat szerint a kártérítési per bírósága nem vizsgálhatja, hogy egy adott bűncselekmény törvényi tényállási elemei a büntetőeljárás adott szakaszában fennálltak-e, a kártérítési perben nem kerülhet sor a korabeli rendelkezésre álló büntetőeljárási adatok felülmérlegelésére.

Az eljárás második szakaszában - a gyanúsítás közlésétől - a felperesnek már rendelkezésére állt a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati eszköz, a Be.196.§ szerinti panasz.

A felperes nem vitatta, hogy nem vette igénybe ezt a jogorvoslati lehetőséget, azonban álláspontja szerint az nem voltak a kár elhárítására alkalmas.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés általános (Ptk. 339. § (1) bekezdés) és különös feltételei fennállnak. A Ptk. 349. §-a alapján a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Ezen feltételek konjunktívák, tehát együttesen kell mindegyiknek fennállnia. Amennyiben bármelyik feltétel hiányzik, a kártérítési felelősség megállapítására nem kerülhet sor.

A kártérítés feltételeinek fennállása körében az ítéletábra nem osztotta az elsőfokú bíróság azon jogi érvelését, hogy a panaszjog kimerítésének hiánya nem minősül a rendes jogorvoslati jog elmulasztásának.

A Be. rendszerében a gyanúsítás elleni panaszjog, bár halasztó hatálya nincs, rendes jogorvoslatnak minősül.

A felperes a per anyagává tett büntetőeljárási iratokból megállapíthatóan a **H. Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Közlekedési Osztály Közlekedésrendészeti Alosztályán** 2010. május 11. napján a gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvben rögzítetten panaszjogáról lemondott, amikor úgy

nyilatkozott, hogy a gyanúsítást megértette, ellene nem él panasszal. Azzal, hogy a felperes panaszjogát nem gyakorolta, beleegyezett abba, hogy az eljárás alanya legyen, vagyis az eljárás ne csupán bűncselekmény, hanem az ő bűnössége tárgyában is folyjék. A fent írtakra tekintettel a panaszjog, mint a büntetőeljárásban igénybe vehető rendes jogorvoslat igénybevételének elmulasztása a Ptk. 349. §-ára alapított eredményes kártérítési igényt kizárja.

Ettől kizárólag csak akkor lehet eltekinteni, ha a károsult a hatóság hibája, mulasztása miatt nem vehetné igénybe a jogorvoslati lehetőséget. A perbeli esetben erről nincs szó. Ezért a felperes az ellene elrendelt nyomozati eljárással a vádhatóság és az elsőfokú büntetőbírószáki eljárással összefüggésben kárigényt nem érvényesíthet.

A kifejtett indokok alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A pertárgy értékre figyelemmel a le nem rótt kereseti illeték az Itv.42.§ (1) bekezdés a) pontjának a rendelkezése szerint 440.400 forint. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a pereszes felperes köteles megtéríteni.

Az ítélet tábla a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján 200.000 forint jogtanácsosi munkadíj formájában felmerült elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperest, amelynek mértékét az a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, valamint (6) bekezdése alapján állapította meg a ténylegesen elvégzett tevékenységre figyelemmel mérsékelt összegben.

Az alperes fellebbezése eredményes volt. Ezért a Pp. 239.§ alapján alkalmazandó 78.§.(1) bekezdés alapján a felperest kötelezte az ítélet tábla a 100.000 forint jogtanácsosi munkadíj formájában felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) és (6) bekezdése alapján a jogi képviselő által elvégzett tényleges tevékenységgel arányosan állapította meg. Az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a feljegyzett 602.560 forint fellebbezési illeték megfizetésére az államnak a felperes köteles.

Budapest 2015. május 15.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pusztai Anita s.k.
előadó bíró

Dr. Örkényi László s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl: